

รายวิชา สุขศึกษา

รหัสวิชา พ21103

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง การปฐมพยาบาล และ
เคลื่อนย้ายผู้ป่วยอย่างปลอดภัย

ผู้สอน ครูกฤษณา แก้วพิพัฒน์

การปฐมพยาบาล และ เคลื่อนย้ายผู้ป่วยอย่างปลอดภัย

สัปดาห์ที่ผ่านมา นักเรียนได้ทดลองฝึก
ทำการปฐมพยาบาลการบาดเจ็บ
ของตนเองบ้างหรือไม่ อย่างไร

มีใครได้ช่วยทำการปฐมพยาบาล
บาดแผล ให้สมาชิกในครอบครัว
บ้างหรือไม่ อย่างไร

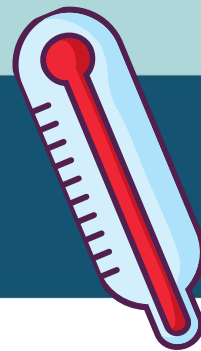
นักเรียนมีความรู้สึกละเอียดอ่อนอย่างไรที่ได้มีโอกาส
นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ได้จริง
ในชีวิตประจำวัน

คำถามชวนคิด

ถ้านักเรียนพบเห็นผู้เป็นลมในสถานที่
สาธารณะ นักเรียนจะทำอย่างไร

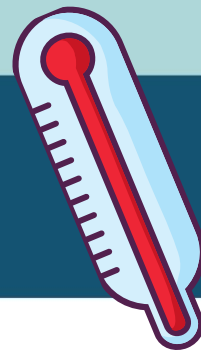

จุดประสงค์การเรียนรู้

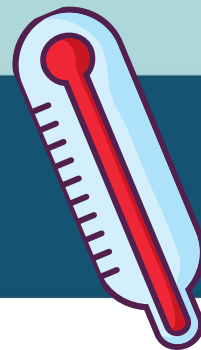
1. อธิบายวิธีการปฐมพยาบาล และเคลื่อนย้ายผู้ป่วยได้อย่างปลอดภัย
2. การฝึกทักษะปฏิบัติ
3. กระบวนการกลุ่ม

จุดประสงค์การเรียนรู้

3. เห็นความสำคัญของการมีทักษะ
การปฐมพยาบาลและการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
อย่างปลอดภัย
4. ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

5. แสดงพฤติกรรมการมีวินัย
6. แสดงพฤติกรรมไม่เรียนรู้
7. มีความซื่อสัตย์

รับชมวีดิทัศน์

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

กฎในการยกผู้ป่วย

1.บอกเล่าแผนการ	5.กำแน้นชิดตัว
2.ประมาณกำลัง	6.หัวเทาสมดุล
3.ห้ามทำหลังงอ	7.ละมุนละมอม
4.ยอขาหนีบแขน	

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์ : การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

เผยแพร่โดย : Pakdee Phithaksa

เผยแพร่วันที่ 16 มีนาคม 2562

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=lLunQnsuKSc>

จดบันทึก

นักเรียนเห็นอะไรบ้างจากการดูวิดีโอทัศน์
จับคู่ ผลัดกันบอกเล่าสิ่งที่ตนเองเห็น

คำถามชวนคิด

ความสำคัญของสิ่งที่นักเรียนเห็น
จากการปฐมพยาบาลและการเคลื่อนย้าย
ผู้ป่วยคืออะไร เพราะเหตุใด

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

เป็นขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่งในกระบวนการ
ให้การปฐมพยาบาล เพราะการเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ
หรือผู้ป่วยที่ถูกวิธีและรวดเร็วจะช่วยลดอันตรายจาก
การบาดเจ็บและการเสียชีวิตได้มาก

หลักการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

- บอกเล่าแผนการ
- ประเมินกำลัง
- ห้ามทำหลังงอ
- ย่อเข้า หนีบขา
- จัดท่าสมดุล
- ละมุนละม่อม

วิธีการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

1. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยผู้ช่วยเหลือ 1 คน
 - 1.1 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยวิธีพยุ่งเต็น
เหมาะสำหรับผู้ป่วยที่รู้สึกตัวดี มีแขนหรือขาข้างใดข้างหนึ่งเจ็บ

วิธีการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

1.2 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยวิธีอุ้มกอดด้านหน้า
เหมาะสำหรับผู้ป่วยที่เดินไม่ได้ น้ำหนักตัวของ
ผู้ป่วยต้องไม่มากเกินไปกำลังของผู้ช่วยเหลือ

วิธีการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

1.3 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยวิธีอุ้มกอดคอขึ้นหลัง
เหมาะสำหรับผู้ป่วยที่เดินไม่ได้ และรู้สึกตัวดี
น้ำหนักตัวของผู้ป่วยต้องไม่มากเกินไปกำลังของผู้ช่วยเหลือ

วิธีการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

2. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยผู้ช่วยเหลือ 2 คน

2.1 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยวิธีอุ้มเคียง

เหมาะสำหรับผู้ป่วยที่ขาเจ็บหรือไม่รู้สีก้าว

วิธีการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

2.2 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยวิธีสองคนห้าม
เหมาะสำหรับผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรง
แต่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ใช้ในการ
เคลื่อนย้ายที่ผ่านทางแคบ ๆ

วิธีการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

2.3 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยวิธีที่นั่งสองมือ
เหมาะสำหรับผู้ป่วยที่รู้สึกตัว แขนหรือมือ
บาดเจ็บ ไม่สามารถใช้มือจับผู้ช่วยเหลือได้
เดินไม่ได้หรือเดินลำบาก

วิธีการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

2.4 การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วยวิธีอุ้มประสานแครง
เหมาะสำหรับผู้ป่วยที่รู้สึกตัวดี และสามารถใช้มือ
จับยึดผู้ช่วยเหลือได้ แต่เดินไม่ได้หรือเดินลำบาก

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

วิเคราะห์สถานการณ์ชวนคิด

คำชี้แจง

1. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับสลากเลือกสถานการณ์การฝึกปฏิบัติการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยอย่างปลอดภัย
2. ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากใบความรู้ที่ 2 สื่อความรู้ออนไลน์ หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ที่หลากหลาย ตามที่นักเรียนต้องการ

คำชี้แจง

3. ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติแล้วออกมาสาธิต
การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

(ข้อตกลง คือต้องมีผู้บรรยายประกอบการฝึก
สาธิตการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยด้วย)
พร้อมจดบันทึกลงในใบงานที่ 2

สถานการณ์ที่ 1

เมื่อนักเรียนต้อง เคลื่อนย้ายผู้ป่วยที่รู้สึกตัวดี
แต่ข้อเท้าซ้ายแพลงไปยังสถานที่ปฐมพยาบาล
โดยไม่มีอุปกรณ์ช่วย นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร

สถานการณ์ที่ 2

เมื่อนักเรียนต้องเคลื่อนย้ายผู้ป่วยที่ รู้สึกตัวดี
สามารถใช้มือจับยึดผู้ช่วยเหลือได้ แต่เดินไม่ได้
นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร

สารัตถ

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

สะท้อนคิด

สถานการณ์ที่ 1

เมื่อนักเรียนต้อง เคลื่อนย้ายผู้ป่วยที่รู้สึกตัวดี
แต่ข้อเท้าซ้ายแพลง ไปยังสถานที่ปฐมพยาบาล
โดยไม่มีอุปกรณ์ช่วย นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร

วิธีปฏิบัติ

1. ผู้ช่วยเหลือยืนเคียงข้างผู้ป่วย หันหน้าไปทางเดียวกัน
แขนข้างหนึ่งของผู้ป่วยพาดคอผู้ช่วยเหลือ
2. ผู้ช่วยเหลือจับมือผู้ป่วยไว้ ส่วนแขนอีกข้างหนึ่งของ
ผู้ช่วยเหลือโอบเอวผู้ป่วยแล้วพยุงเดินไป
3. ถ้าผู้ป่วยขาเจ็บ ผู้ช่วยเหลือควรยืนชิดด้านขาเจ็บของผู้ป่วย

สะท้อนคิด

สถานการณ์ที่ 2

เมื่อนักเรียนต้องเคลื่อนย้ายผู้ป่วยที่ รู้สึกตัวดี
สามารถใช้มือจับยึดผู้ช่วยเหลือได้ แต่เดินไม่ได้
นักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร

วิธีปฏิบัติ

1. ผู้ช่วยเหลือทั้ง 2 คน หันหน้าเข้าหากัน ผู้ช่วยเหลือคนที่ 1 ใช้มือขวา จับแขนซ้ายของตนเอง และใช้มือซ้ายของตนเอง จับแขนขวาของผู้ช่วยเหลือคนที่ 2
2. ผู้ช่วยเหลือคนที่ 2 ทำเช่นเดียวกับผู้ช่วยเหลือคนที่ 1 แขนและมือของผู้ช่วยเหลือ 2 คน ประสานกันเป็นแคร่
3. ย่อตัวลงให้ผู้ป่วยนั่งบนมือทั้งสี่ที่จับประสานกันเป็นแคร่
4. แขนทั้งสองของผู้ป่วยโอบคอผู้ช่วยเหลือ แล้วจึงเดินไปพร้อม ๆ กัน

บทเรียนสะท้อนคิด

นักเรียนมีความรู้สึกละอย่างไรต่อการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้การสอนในช่วงเวลานี้

หากนักเรียนมีข้อสงสัยเพิ่มเติมต้องการฝึกทักษะ
การปฐมพยาบาลและการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยอย่างปลอดภัย
ให้มีความชำนาญ และมีทักษะที่สูงขึ้น นักเรียนสามารถขอ
คำแนะนำเพิ่มเติมได้ทีมงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในท้องถิ่นของนักเรียน หรือ
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลใกล้บ้านของนักเรียน

เกร็ดความรู้

การช่วยเหลือปฐมพยาบาลผู้อื่น
โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
แสดงถึงการมีจิตสาธารณะ

บทเรียนต่อไป

เรื่อง วิธีการปฐมพยาบาลผู้ป่วยและ
เคลื่อนย้ายผู้ป่วยที่เป็นลมและผู้ป่วย
ที่มีบาดแผล

(ดาวน์โหลดใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th รายวิชาสุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1)

